

MITTNORDENKOMMITTÉN

promidnord

ETT MITTNORDISKT PROJEKT

Project part-financed by the European Union
(European Regional Development Fund) within the
BSR INTERREG III B Neighbourhood Programme

Mid Nordic Days 2006-2007

- Informationsturnén fått en utmärkt start

Den så kallade vandringsutställningen om Mittnorden Mid Nordic Days 2006-2007 fick sin start i Jyväskylä den 11 oktober 2006.

Utställningen skall arrangeras i alla mittnordiska huvudstäder (dvs. Jyväskylä, St.Michel, Seinäjoki, Vasa, Sundsvall, Östersund, Steinkjer och Trondheim) under hösten 2006 och våren 2007.

Utställningsöppningen i Jyväskylä samlade ca. 70 intresserade.

Utställningen och arbetet bakom den presenterades i ord av arrangörerna. Man bjöd på små delikatesser från den mittnordiska kokboken "Gudagott" - köksmästaren **Martti Lehtinen** har själv varit med i att göra boken. Lokala samt riksmedian visade intresse för den mittnordiska utställningen, allt i allt besökte ca. 280 personer utställningen under drygt två veckor.

I Jyväskylä arrangerade man ett också energiseminarium om bl.a. energibetyg och pellet vilket lockade över 100 deltagare. Om seminariet mer senare i

detta nyhetsbrev.

I Mikkeli och Seinäjoki var övergripande tema ekoeffektivitet

I november var turnén i Mikkeli stadsbibliotek för en drygt vecka. Under utställningsperioden arrangerade man mångsidigt program både åt barn och vuxna, bl.a. sagotimmar, föreläsningar om ekomat och konstpedagogik, workshop om metallkonst samt ett seminarium om ekoeffektivitet och miljöansvar i företag.

Seinäjoki tog utställningen emot i december. Den 1 december arrangerade man ett seminarium om hur miljön håller när en ort invaderas av en stor evenemang och tusentals människor. I seminariet behandlade man det intressanta ämnet bl.a. genom exempel från Ruisrock, Tangofestivalen och Friidrotts VM i Helsingfors i 2005.

I tillägg arrangerade Södra Österbottens Energikontor föreläsningar om energibesparing åt grundskolelever. >>>

VÅR 2007

5)
Sör-Trøndelag - Trondheim
10-18 februari 2007
6-8/2 konstpedagogisk träff
Programmet på hemsidor.

6)
Jämtland - Östersund
13 - 18 mars 2007
Lokal: Exercishuset på Campus.
Tema: Upplevelseindustri - Kultur & Näring.
Programmet på hemsidor.

7)
Nord-Trøndelag - Steinkjer
14-22 april 2007
Lokal: Dampsaga Kulturhus.
Tema: Ungdom och demokrati.
Seminarium om alternativa energikällor.
Steinkjer jubileum vilket kommer att kopplas till projektet.

8)
Västernorrland - Sundsvall
3 maj - 3 juni 2007
Lokal: Kulturmagasinet.
30/5 ProMidNord slutkonferens
31/5-1/6 SÖT slutkonferens
Preciserar senare.

Utställningsöppning i Jyväskylä den 11/10/2006.

Köksmästare Martti Lehtinen presenterar kvällens mittnordiska meny.

BILDER FRÅN TURNÉN

Öppning i Jyväskylä:
från vänster Rickard Borgström,
Hans Gillgren och Antti Suomala

Anna Ruths verk med tras mattor
av kartor från de åtta
mittnordiska regionerna.

I Mikkeli gjorde man smycken av
återvinningmaterial.
Metallkonstnär Matti Mattson.

Tellervo Kallinen & Oliver
Kochta-Kalleinen: Complaint
Choir

Sami Rintala: Aspen House

>>>

I början av nyåret åkte utställningen till den sista orten i Finland, Vasa. Under 13-28 januari visades utställningen på Vasa Konsthall. Teman i Vasa var samtidskonst och småskalig energi: utställningen marknadsfördes speciellt åt grupper inom bildkonstundervisning. Man arrangerade också ett energiseminarium i Jakobstad, där man behandlade framtidens energilösningar, bl.a. alternativa energikällor, biogas och ethanol. Mer information om detta energiseminarium finns också senare i detta nyhetsbrev.

Projektchef **Lena Krånglin** utvärderar resultatet hittills:

- Just i skrivande stund befinner sig utställningen i Vasa. Vi har snart avverkat hälften av utställningsorterna och alla i Finland. Utställningen har fått ett gott mottagande i de finska orterna och mycket uppmärksamhet i tidningar, radio och TV. Seminarier genomförs på samtliga orter med olika teman och mycket intressant innehåll ur våra work packages.

Hon fortsätter:

- Det är oerhört lärorikt att arbeta med Mid Nordic Days och jag möter massor av trevliga människor som brinner för det mittnordiska samarbetet.

Inför utställningarna i Norge och Sverige nu under våren kommer vi bl a att jobba hårdare för att få flera skolklasser att besöka Mid Nordic Days & More than this. Jag hälsar verkligen alla välkomna att delta i våra aktiviteter och besöka utställningen. Den är väl värd ett besök.

More than this - Intressanta namn i konstutställningen

Elva nordiska konstnärer delar med sig av sina reflektioner i konstutställningen, och vill väcka frågor kring vårt sätt att leva. Alla konstnärerna har band till den mittnordiska regionen, många av dem är nationellt kända. Flera av deltagande konstnärer visar ny producerade verk, bl.a. Tellervo Kallinen & Oliver Kochta-Kalleinen, Sami Rintala, Anna Ruth, Jussi Heikkilä mfl.

Vilka reflektioner har kurator **Rickard Borgström** mött?

- Det är ett toppurval, flera av dem är på vippen att få sitt internationella genombrott. Tillsammans med konstnärerna har vi samtalat om hållbar utveckling och den mittnordiska regionen och det avspeglas på ett indirekt sätt i verken.

Turnén pågår ända till början av juni
MidNordic Days 2006-2007 - turnén fortsätter sin resa under våren: utställningen turnerar i Sverige och

Norge, så att t.ex. i februari är den i Trondheim där man arrangerar bl.a. en intressant konstpedagogisk träff.

Vi håller hemsidan uppdaterad på programpunkter så titta gärna in där. Till sist, under maj ända till början av juni är utställningen i Sundsvall där man också arrangerar ProMidNord -projektets slutseminarium den 30 maj.

För mer information:

www.promidnord.net/midnordicdays

Välkomna att besöka vår utställning!

Curator Rickard Borgström, bild: Pekka Helin

Mer information:

Projektledare Lena Krånglin

Tel. +46 620 196 86,

e-post: lena.kranglin@musikivasternorrland.nu
och

Rickard Borgström, curator

Mobil: SV +46 70 767 8079

E post: borgstrom@stockholm.mail.telia.com
eller ribo74@gmail.com

MidNordic Days 2006-2007

Faktadelen i utställningen innehåller kort och kärnfull information om arbetet i projektet Pro Mid Nord och om Mittnordenregionen överhuvudtaget. Ämnena är övergripande strategi, energi, miljö, ungdom-demokrati och kultur.

Konstutställningen "MORE THAN THIS - voices and expressions on sustainability" erbjuder konstnärliga perspektiv på hållbar utveckling.

Intentionen är att skapa en konstruktiv spänning mellan konsten och PRO MID NORD projektets målsättningar. Syftet är att erbjuda besökaren ett mer engagerat och reflekterande möte med det Mittnordiska samarbetet och konstnärernas tankar om hållbar utveckling.

Under utställningsperioden arrangeras också en rad evenemang knutet till det mittnordiska samarbetet. Seminarier/paneldebatter arrangeras inom exempelvis områdena energi, miljö, livsmedelsproduktion och framtidsfrågor.

Strategiarbetet i Mittnorden är på slutsträckan...

Arbetet med att formulera en gemensam utvecklingsstrategi för MittNorden är inne i ett intensivt skede med diskussioner inom hela MittNorden.

Den centrala frågan är hur man genom ett utvecklat mellanregionalt samarbete kan stärka arbetet med att skapa goda förutsättningar för innovationer, nya företag och därmed nya jobb i MittNorden.

Konkret kan det vara fråga om samarbete kring Science Parks och Innovationscentra, turismorgan lokalt och regionalt, miljöteknikföretag och bioenergiproducenter.

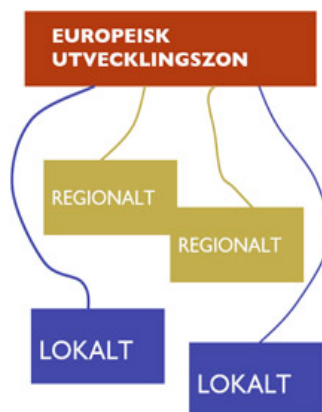
Vi har alla gemensamma förutsättningar genom vårt läge mellan huvudstadsbandet och Barentsregionen och skulle kunna vara en stark

aktör om vi agerade ihop för att få infrastrukturinvesteringar till MittNorden, särskilt öst-västliga. Både gentemot våra respektive statsmakter och gentemot EU.

Vid möten i Seinäjoki i december 2006, i Östersund och Trondheim i januari 2007 har dessa frågor diskuterats. Den MittNordiska Utvecklingsstrategin, MNRSTRAT, skall vara färdig för slutlig diskussion i slutet av mars.

Mer information:
Hans Gillgren, WP1-projektledare
Tel. +46 (0)60 17 11 31
E-post: hans.gillgren@gillark.se

Utvecklingsstrategi för MittNorden:

Knyt samman regionala och lokala utvecklingsprojekt med ett övergripande europeiskt och globalt perspektiv

ProMidNords Slutkonferens 30 maj 2007 Sundsvall

ProMidNords slutkonferens handlar om hur vi i Mittnorden blir starkare och skapar förutsättningar för hållbar utveckling i norra Europa. MittNorden skall bli en erkänt stark och dynamisk utvecklingszon i EU som genom ett fördjupat och aktivt samarbete mellan de mittnordiska regionerna, universiteten och de viktigaste städerna skapar en bättre balans för en sammanhållen utveckling i hela Europa.

Konferensen söker svar på frågorna:

- Hur kan vi i regionerna stärka Europa i den globala konkurrensen? Graham Meadows, EU kommissionen (ej bekräftat)
- Hur stärker vi företagsamhet och hållbar tillväxt i MittNorden?
- Vad är Spatial Planning, den sammanhållna europeiska modellen för utveckling? Kai Böhme, ESPON
- Vilka är ProMidNords resultat och framtidsplaner?

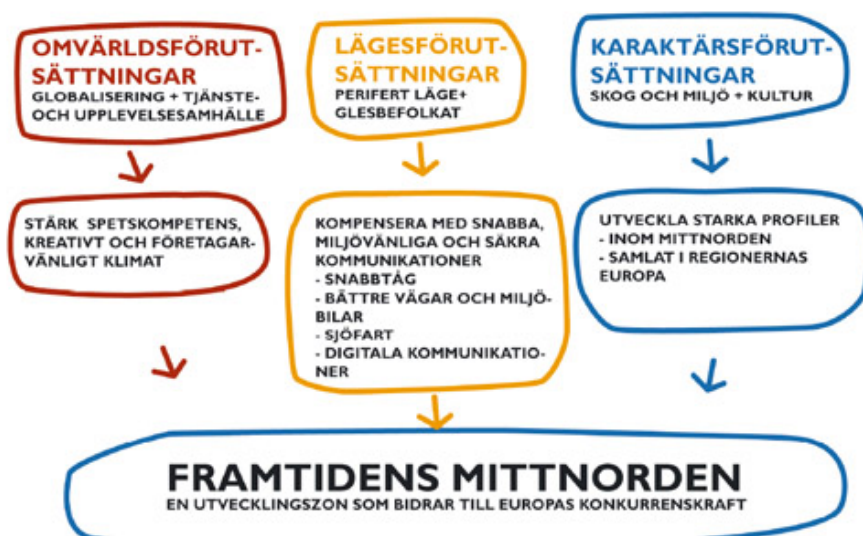
Vi hälsar er alla varmt välkomna!

Christer Nylén, projektchef ProMidNord
och Björn Sandal, MNK:s ordförande

MittNordens regioner och städer har många gemensamma förutsättningar

- Halvperifer läge, relativt långt från huvudstädernas tillväxtområden
- Gles bebyggelse, långa avstånd
- Litet och sjunkande invånarantal, åldrande befolkning
- Små- och medelstora regionhuvudstäder med 50- 200 000 invånare
- Skogrikedom, skogsindustri, fiberteknologisk kompetens och pappersmaskinindustri
- Flera betydelsefulla regioner för livsmedelsproduktion
- Starka, självständiga och karaktärsstarka historiska kulturbygder med internationella kontakter
- Regional energiproduktion
- Miljömedvetenhet

HUR UTVECKLA VÅRA MITTNORDISKA REGIONER OCH STÄDER? KREATIV HÅLLBAR TILLVÄXT MED MITTNORDISK PROFIL

Utredning om mittnordiskt innovationsnätverk

Allmänt

Projektinitiativet togs i november 2006 och resultat skall vara dokumenterade i slutet av februari 2007.

Syftet är att utreda samarbets-
möjligheterna inom innovations-
stödjande organisationer i Mittnorden-
regionen. Projektet leds av Södra
Savolax landskapsförbund och
landskapsdirektör Hannu Vesa. Som
innovationsstödjande aktörer ser man
t.ex. science parks, business incubators,
regional risk- och såddfinansiering,
regionala högskoletjänster och
teknologi/service transfer processer.
Det är värt att notera att utredningen
har identifierat alla dessa ovannämnda
aktörer vara aktiva i viss omfattning i
alla åtta regioner i Mittnorden och att
alla regioner anser innovationspolicyn
och aktiviteterna vara en nyckel faktor
till regional utveckling.

Nuläge

En intervjurunda är gott i gång, i Finland
är den praktiskt taget färdig och en del
arbete väntar fortfarande i Sverige och
Norge. Vi kommer att besöka Östersund,
Trondheim och Steinkjer inom kort. När
alla intervjuer är färdiga kommer vi att
utarbeta en slutrapport i vilken vi
sammanfattar resultaten från ett
praktiskt perspektiv och koncentrerar på
möjliga konkreta samarbetsprojekt i

Mittnorden. Baserad på utfall kommer
projektet att avslutas med ett
slutseminarium där man skall utvärdera
resultaten samt planera fortsätta
åtgärder.

Man kan poängtera redan nu att de flesta
intervjuade tog upp att brist av sociala
nätverk är en nyckel utmaning för
innovationspolicyn både generellt sett
men också i Mittnordensamarbetet. För
tillfället finns det mycket begränsad
information om hur innovationsaktörer
arbetar med vissa uppgifter när det gäller
gränsöverskridande verksamhet. Det är
sannolikt att Mittnorden-samarbetet inom
innovationer måste helt enkelt starta med
att skapa relationer mellan aktörer och
människor, och det planerade slutsemina-
riet kommer att vara det första steget i
detta.

Vi ser fram emot att komma med en
slutrapport och dess resultat till er snart.
Vi tror att innovationsbranschen kommer
att erbjuda nya spännande
samarbetsmöjligheter i Mittnorden.

Tilläggsinformation:

Projektchef Mikko Vesa, Södra Savolax
landskapsförbund,

tel. +358 15 - 321 1349

e-post: mikko.vesa@esavo.fi

Aktuellt från SÖT –samarbetet – slutkonferens 31/5-1/6/2007

Sundsvall, Östersund och Trondheim
arbetar vidare med den gemensamma
strategin. Under våren kommer SÖT-
strategin att diskuteras i dialog-
seminarier i de tre kommuerna och
deras regioner. Strategin kommer att
finnas tillgänglig på Promidnords
hemsida.

Studentstadssamarbetet:

Inom studentstadsarbetet har en
gemensam broschyr arbetats fram för
att lyfta fram och marknadsföra
studentstäderna på ett positivt sätt.
Broschyren är just nu under tryckning.
Håll utkik inom kort!

Slutkonferensen:

Planeringen pågår för fullt för den stora
slutkonferensen 31 maj - 1 juni 2007 i
Sundsvall, "Städer som motorer för
regional utveckling - Hur påverkas
regionens kommuner?".

Syftet med konferensen är att sprida
kunskap om Mittnorden och SÖT-
kommunernas gemensamma arbete för
att stärka kommunerna som motorer i

makroregionen. Konferensen syftar
också till att öka kunskaperna om
regionalt utvecklingsarbete genom
nyttänkande och vara en mötesplats och
ett forum för dialog.

Konferensen fokuserar på tre områden:

- Kommunikationer och infrastruktur
- Kultur- och upplevelsenärningar
- Kunskap och kompetens

Flera intressanta föreläsare är redan
uppbokade, däribland **Anders Wijkman**,
svensk EU-parlamentariker, **Markku
Sotarauta**, professor Tampere
Universitet, **Tora Friberg**, professor vid
Linköpings universitet, **Mikael Lindholm**
som arbetat för nordiska ministerrådet,
Ines Uusmann, gd för Boverket med
flera.

Konferensen förläggs i anslutning till
ProMidNords slutkonferens som går av
stapeln 30 maj. Vi hoppas locka ca 300
deltagare från alla tre länderna! En
förinbjudan skickas ut vecka 5 så håll
ögonen öppna!

Hållbar utveckling i mittnordenregionernas huvudstäder - Rapportering och mätning av miljöns tillstånd

ENERGIBETYG FÖR BYGGNADER ÄR PÅ VÄG

Med energibetyget kan konsumenterna jämföra och bedöma byggnadernas energieffektivitet. De kommer i bruk överallt inom EU, och också t.ex. Finlands regering har lämnat i höstas ett förslag till lag om byggnaderans energieffektivitet, vilket innefattar också krav på att energibetyg tas i bruk. I Jyväskylä arrangerade man 11/10/2006 ett energiseminarium om ovanstående ämnen. I seminariet presenterade man också objekt för energisyrer samt deras konkreta energibesparingsmöjligheter. Ytterligare tog man upp nuläget och utvecklingen av Mellersta Finlands energianvändning. I seminariet deltog ca. 80 personer, bl.a. från disponentbyråer, fastighetsbolag och kommuner.

PELLETS - DEN FÖRMÅNLIGASTE UPPVÄRMNINGSFORMEN

Under Jyväskylä energiseminariumet var eftermiddagens ämne pelletsuppvärmning. Man gav information bl.a. om pelletsuppvärmningssystem, om tillgång på pellets och om utvecklingen av pelletsuppvärmning i Finland och i övriga Europa. Man fick höra också erfarenheter om pelletsuppvärmning, bl.a. från företagarsynvinkel gällande storlokaler samt från privatpersonersynvinkel gällande egnahem. Seminariet intresserade ca. 40 deltagare vilka av största delen var provata konsumenter som tänker över att byta till pelletsuppvärmning eller att välja systemet.

Samtidigt med pelletseminariet arrangerade man en utställning där bränsleleverantörer och fabrikanter presenterade sina produkter. Bl.a. Vapo Ab, Hehkupelletti Ab, Biolämpö Ab och Ekopel Ab/HT-Enerco Ab uppvisade sina pelletbrännare, -spisar - och bränslesäckar.

Mer information:

Tytti Laitinen, WP3-projektchef
Mob. +358 40 5000 489

E-post:

tytti.laitinen@jklinnovation.fi

Utredningen har framställts för att underlätta uppföljningen av förverkligandet av de mål som framställts för hållbar utveckling i Mittnordenområdet. För att befärma hållbar utveckling måste regionernas huvudstäder fungera som förebildare. Av denna anledning är det naturligt att försöka följa städernas utveckling genom några väsentliga indikatorer för hållbar utveckling.

Ett mål var att samla in information om de senaste miljöprogrammen, miljöstrategier, lokala Agenda 21 processer och miljöövervakning. Städerna som ingår i betraktandet är Mikkeli, Jyväskylä, Seinäjoki och Vasa i Finland; Härnösand, Sundsvall och Östersund i Sverige samt Trondheim och Steinkjer i Norge.

I tillägg var det som mål att hitta exempel på s.k. "best practices" inom kommunal miljörapportering och också att ställa mål och strategier för att uppnå en hälsosammare miljö i kommunerna. Städernas miljöprestation jämförs med ett urval av indikatorer. Ett mål var också att framställa preliminär information till Mittnordenstrategin och till de Mittnordiska huvudstädernas nätverk (URBNET).

Rapporten visar bl.a. att: Mätning- och rapporteringsprocedurerna verkar för tillfället vara mycket växlande mellan Mittnordens regioner och städer. Ländernas interna procedurer för städernas rapportering är enhetliga endast i Sverige. För samarbetet med hållbar utveckling mellan städerna borde uppföljningen och rapporteringen av miljöns

tillstånd förenhetligas. Miljömålen och nyckeltalen borde vara lätt tillgängliga och jämförbara.

Det vore lätt att jämföra städer sinsemellan med lika indikatorer. Man kunde till en början t.ex. välja några gemensamma indikatorer med vilka man kunde iakttaga och jämföra utvecklingen av miljöns tillstånd i de skilda städerna. I varje stad skulle man rapportera regelbundet om utvecklingen av dessa indikatorer, och uppgifterna borde vara lätt tillgängliga. Det föreslås ytterligare i rapporten att i de städer där det inte finns någon uppföljning, börja i t.ex. stadens miljöförvaltning eller annan kommunal instans, samla ihop uppgifter som beskriver miljöns tillstånd. Det föreslås också några indikatorer som baserar sig på andra indikatorsammansättningar av indikatorer, för att få en mera mångsidig representation av miljöns tillstånd och miljöarbete i de mittnordiska städerna.

Till sist konstateras: Mätningen av framåtskridandet av den hållbara utvecklingen i regionhuvudstäderna bör tydligt sammankopplas med de mål som satts i Mittnorden-strategin och URBNET - nätverket.

Hela rapporten: www.promidnord.net

Jämförelse av hållbar utveckling i Mittnordiska städer med hjälp av fem indikatorer

Indikatorer	Mikkeli	Jyväskylä	Seinäjoki	Vaasa	Härnösand	Sundsvall	Östersund	Trondheim	Steinkjer
CO ₂ -ekv. t/inv/år	7,8	-	-	3,9	4,9	5,5	4,5	3,1	7,5
PM ₁₀ 50 µg/m ³ /dygn överskridelse, ggr/år	7	9	10	9	-	38	(2 ^a)	48	-
Hushållsavfall till deponi kg/inv/år	317	260	(376 ^a)	129	144	17	56	89	72
Naturreservat, % av areal	0,7	0,3	0,9	19 ^c	0,3	0,8	0,9	2,0	1,1
Cykelväg, m/inv	2,4	2,7	3,2	2,8	-	2,5	1,4	1,1	-

a) Bara vinterhalvsår

b) Total avfall till deponi

c) 92% av areal är vatten

Lyckat energiseminarium i Jakobstad 17 januari – flera intressanta föredrag om aktuella ämnen

Som en del av de Mittnordiska dagarna i Österbotten ordnades ett lyckat energi-seminarium i Jakobstad 17.1. Seminariet öppnades av Peter Boström som även berättade om Mittnordens-kommitténs verksamhet och det Mittnordiska samarbetet. Därefter följde fem aktuella presentationer kring klimat och energi av vilka här en kort sammanfattning.

Klimatförändringens effekter huvudsakligen negativa

Övermeteorolog Jaakko Helminen från Meteorologiska Institutet betonade att klimatförändringens effekter är negativa för majoriteten av befolkningen - trots vissa positiva effekter ss. längre växtperiod, lägre uppvärmningskostnader, underlättad vintersjöfart mm. Negativa effekter är bl.a. eländiga vintrar, mer varierande nederbörd, heta somrar, torka, större risk för översvämningar och torka, snabbare smittospridning, samt risk för utarmning av naturen. Klimatförändringen kan ej mera stoppas - endast begränsas, och de värsta negativa effekterna avvärjas. Individerna kan bromsa klimatförändringen främst genom mindre konsumtion och effektivare energianvändning.

Biogas blir drivmedel i Östersund

I april 2007 öppnar en ny tankningsstation för biogas i Östersund. Enligt Magnus Rosenberg, chef för vatten och avlopp i kommunen, har uppgraderingsanläggningen för gasen kostat 20 miljoner SEK, varav 7,8 miljoner erhållits i stöd i form av s.k. KLIMP-bidrag från staten. Biogasen produceras från slam från reningsverket. Tidigare används gasen för fjärrvärme. Anläggningen sköts i början av kommunen, men målet är att den senare ska övertas av en extern utförare. Kommunen har även gjort ramavtal för anskaffning av över 100 gasdrivna fordon.

Östersunds klimatmål är att:

- 75% av kommunförvaltningens fordon och motorredskap ska vara anpassade för och drivas med förnyelsebara bränslen
- Koldioxidutsläppen ska minska med 15 % mellan 1998-2010.

För att nå upp till klimatmålen arbetar Klimat- och mobilitetscentret Grön Trafik med bl.a. grön trafikrådgivning och information, miljöfordonsseminarier, företagsbearbetning, utställningar och provkörningar.

Goda erfarenheter av biobränsle i stor skala

På Alholmens Kraft, världens största biobrän-slekraftverk, har man goda erfarenheter av biobränsleanvändning i stor skala. Kraftverkets VD Stig Nickull berättade att samproduktion med biomassa och fossila bränslen ger följande fördelar:

- Ökar flexibiliteten och tillgänglighet
- Minskar CO₂ - utsläppen och har positiva effekter på andra emissioner (NO_x, SO₂)
- Möjligheter att maximera andelen biomassa
- Minimering av risken för högttemperaturkorrosion och baddsintring.

Kraftverkets CBF- teknologi möjliggör användning av varierande bränslekvaliteter i större anläggningar (250+ MWe), och man använder bl.a. bark, avverkningsrester, stubbar, rörlan, brännbart avfall, torv och stenkolk. Bra bränslearrangemang är nyckeln till säker drift och konkurrensmässiga kostnader. Kraftverkets vederlagsfria utsläppsrätter halveras under nästa Kioto-period 2008-2012. Vad som sker efter 2012 är ännu oklart. Förhandlingar pågår, och man borde få med alla länder under följande period.

Frekvensomriktare styr processen och sparar el

Michael Björkman, produktmarknadsföringsdirektör på Vacon Ab, betonade vikten av rätt dimensionering vid processplanering. I många fall ökas t.ex. effekten på pumpar i onödan i de olika planeringsskedena. Slutresultatet blir överdimensionerade pumpar som arbetar på en bråkdel av sin topp-effekt. I fråga om processtyrning är frekvensomriktare ett flexibelt och energieffektivt alternativ. I stället för att reglera flödet genom strypning regleras motorns varvtal med en frekvensomriktare. Detta möjliggör en ändamålsenlig processtyrning samtidigt som motorn förbrukar mindre elektricitet.

Lägre elpris på kort sikt - högre på lång sikt

Priset på el bestäm utgående från normal handel på den nordiska elbörsen. Enligt Stefan Storholm, VD för elbolaget Katternö Ab, får vi relativt låga elpriser på kort sikt. Detta främst p.g.a. den varma vintern, god tillgång på vattenkraft,

ProMidNord -energiseminariumet i Jakobstad samlade 75 deltagare. Foto: Merinova

Vid världens största biobränslekraftverk, Alholmens Kraft i Jakobstad har man goda erfarenheter av biobränsleanvändning i stor skala. Foto: Alholmens Kraft Ab

och det låga priset på utsläppsrätter. På längre sikt kommer elpriset dock att stiga då investeringarna i ny produktionskapacitet inom energisektorn släpar efter. Bara i Finland beräknas behovet av ny kapacitet vara 7 000 MW år 2020 - även då det nya 5:e kärnkraftverket beaktats. De tunga investeringarna som energisektorn har framför sig kommer således att kräva högre elpriser på lång sikt - speciellt om investeringarna görs under högkonjunktur då byggnadskostnaderna är höga. Elproduktionskostnader med bränslen som omfattas av utsläppshandeln (kol, gas, olja, torv mm.) kommer även att stiga under nästa Kioto-uppföljningsperiod 2008-2012. Storholm belyste även Finlands beroende av importenergi - 70% av den energi som importeras till landet kommer från Ryssland.

Alla föredrag finns på ProMidNord - webbsidor: www.promidnord.net

Tilläggsinformation om seminariet:
Johan Wasberg, Merinova Vasa
Tel. +358 6 282 8261
E-post. johan.wasberg@merinova.fi

ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TRANSPORTATION

- Best practices in Green Traffic

Energifrågor ur olika aspekter har under de senaste åren kommit att debatteras allt mer flitigt, såväl i media som på den politiska arenan. Hur länge räcker världens tillgångar av olja, hur ska Europa säkra sin energiförsörjning, hur ska de globala klimatförändringarna förhindras? Det är bara några exempel på de frågeställningar som diskuteras. Oavsett ur vilken synvinkel energifrågan betraktas blir samstämmigheten allt större om att effektivare energianvändning samt ökad användning av förnybar energi, inte minst inom transport-sektorn, på olika sätt måste stimuleras.

Informationsspridning och erfarenhets-utbyte avseende hållbar utveckling inom transportsektorn har varit en del av WP 3 inom PROMIDNORD. Arbetsgruppen gjorde exempelvis ett studiebesök vid etanolfabriken i Örnköldsvik i juni 2006. Jämtlands läns energikontor gavs i uppdrag att sammanställa en

rapport innehållande goda exempel inom transportområdet från olika håll i Europa. Det beslutades också att rapporten skulle delas in i fem olika delområden. Dessa områden var biogas, hur olika länder arbetar med EU-direktivet om förnybara drivmedel, cykling, bilpooler och sparsam körning.

Mot denna bakgrund arbetade Andrea Franzén, studerande vid Göteborgs Universitet, under sommaren 2006 vid Jämtlands läns energikontor. Andreas arbete utmynnade i rapporten "Environmental friendly transportation - best practises in Green Traffic". I rapporten har Andrea beskrivit tre till sex goda exempel inom vart och ett av de delområden som nämns ovan. Exempel på projekt som lyfts fram är biogasbussar i Uppsala, arbetet i Tyskland för att öka användningen av förnybara drivmedel, hur man kan hyra cyklar gratis i Helsingfors, tävlingar inom sparsam körning i Kristianstad, hur man i Östersunds kommun arbetar för att öka cyklingen med tanke på miljö

och hälsa samt hur man arbetar med hållbara transporter i Västernorrlands län.

Syftet med rapporten har varit att visa att det finns goda exempel inom transportområdet runt om i Europa och inte minst i Mittnorden. Rapporten innehåller därför information som kan vara av intresse för såväl privatpersoner som organisationer och företag som på olika sätt vill bidra till effektivare energianvändning samt ökad användning av förnybar energi inom transportsektorn. Det finns hinder och svårigheter men även oerhört stora möjligheter.

Hela rapporten "ENVIRONMENTALLY FRIENDLY TRANSPORTATION, Best practices in Green Traffic", finns på nätet: www.promidnord.net

Tilläggsinformation:
Jimmy Anjevall
Energi kontoret Jämtland
063-570103
E-post: jimmy@energikontoret.z.se

Analys om hållbarhet i SÖT -regionen

Hållbarhet i SÖT-regionen -analys
Inom ramen för EU:s projekt Interreg IIIB, ProMidNord, ska SÖT-kommunerna utveckla en strategi för sitt utvecklingsarbete i Mittnorden-regionen. SÖT-kommunerna utgörs av Sundsvall, Östersund och Trondheim.

Trivector Traffic AB fick i uppdrag av Vägverket i Region Mitt att analysera möjligheter och potential för hållbara transporter i SÖT-regionen. Uppdraget innebär att ta fram förslag på mål, emensamt för städerna/regionerna. Resultatet ska komplettera den förstudie och den strategi för regionen som tagits fram inom ProMidNord-projektet.

I analysens slutord konstateras bl.a. följande:
Klimatförändringar och stigande drivmedelspriser är ett globalt hot. För SÖT-regionen kan klimatförändringarna bl a påverka vinterturismen negativt, en näringsgren som är mycket viktig för vissa delar i regionen.
Drivmedelspriserna riskerar att försämra företagets konkurrensförmåga eftersom avstånden är relativt långa i denna region. Dessutom, för att attrahera den arbetskraft som kan generera tillväxt och vara en attraktiv region för besökare krävs attraktiva städer och

attraktiva livsmiljöer. En attraktiv region och livsmiljö kräver i sin tur ett hållbarhetsarbete eftersom utsläpp, buller, markintrång och försämrade natur knappast gör en region attraktiv.

Låt hållbarhetsfrågor inom transportområdet bli en väsentlig del i utvecklingen i SÖT. Sammanfattningsvis ser man att SÖT-regionen har de förutsättningar som krävs för att kunna utnyttja kommande förändringar inom transportområdet för att driva en hållbar utveckling - inom såväl näringsliv som offentlig förvaltning. Detta handlar om att identifiera och lyfta fram de unika förutsättningar i form av kunskap, kompetens, drivkrafter etc som finns i de tre delregionerna - och att föra samman dessa för att skapa synergieffekter som alla har nytta av.
Skapandet av nätverk - med tillräckliga resurser för att åstadkomma verklig samverkan - är första steget i denna utveckling. Att snabbt identifiera ett antal nyckelpersoner eller nyckelaktörer som kan vara kärnan i sådana nätverk är därför en prioriterad uppgift i det fortsatta arbetet.

Läs mera: „Hållbarhet i SÖT-regionen- underlag till SÖT-strategi“ (av Trivector Traffic AB), finns på www.promidnord.net

Biogas för fordonsdrift

Bilpool, Sundsvall

Cykelhiss i Trondheim

NECL föreslår följande åtgärder:

Prioritet 1 - Godsfärja över Bottenhavet

Etablering av en reguljär färjelinje för gods över Bottenhavet mellan Västernorrland i Sverige och Österbotten i Finland.

Prioritet 2 - Meråkersbanan
Meråkersbanan i Norge är en av de svagaste länkarna i korridoren. En standardhöjning och elektrifiering av banan skulle öka kapaciteten och avsevärt förbättra förutsättningarna för godstrafik på järnväg över riksgränsen. En betydande del av nuvarande vägtransporter kan vid en upprustning överföras till järnväg.

Prioritet 3 - Etablering av kombiterminaler i korridoren
Intermodalitet, dvs. samverkan mellan transportslagen, är centralt för NECL eftersom bland annat korridoren går över såväl land som hav.

Prioritet 4 - Riksväg 18/13
Riksväg 18/Riksväg 13 i Finland utgör väghuvudstråket i väst/östlig riktning genom Mittnorden från Vasa via Jyväskylä, St Mikkel och Willmanstrand till Nujamaa vid finsk/ryska gränsen.

Prioritet 5 - Europaväg 14
Europaväg 14 (E 14), består av bristande avsnitt såväl i Norge som i Sverige.

Prioritet 6 - Sjöfinlandsbanan
Sjöfinlandsbanan är det järnvägsstråk som går väst/östligt genom Mittnorden från Vasa mot Seinäjoki-Jyväskylä-Pieksimäki-Nyslott-Parikkala och vidare mot Ryssland, för närvarande via gränsstationen Imatrakoski. Denna järnväg är av låg kvalitet och delvis oelektrifierad.

Hela dokumentet:
www.necl.se

NECL –projektet avslutades med blicken riktad framåt

För näringslivet i norra Skandinavien är transportförutsättningarna av största betydelse. Avstånden är stora till avsättningsmarknader i Europa och i andra världsdelar.

Projektet North East Cargo Link (NECL), som engagerar såväl företag som myndigheter, har i drygt 10 års tid verkat för förbättrade betingelser för godstransporter inom, till och från Mittnorden1.

NECLs treåriga period som Interreg-projekt under åren 2003-2006 är till ända. Den viktigaste uppgiften - att upprätta en strategi för det fortsatta utvecklingsarbetet avseende Mittnordenkorridoren - är genomförd.

I strategin har de viktigaste åtgärdsbehoven i transportinfrastrukturen angelägenhetsgraderats med etablering av en färjelinje för gods över Bottenhavet mellan Västernorrland och Österbotten på gien första plats och upprustning av Meråkersbanan i Norge på lika given andra plats. Dessa åtgärdsobjekt har båda varit föremål för stark påverkan under projektet.

De aktiviteter som pågår sedan hösten 2005 för etablering av en färjeförbindelse förefaller i skrivande stund vara framgångsrika och en trafik kann möjligen komma i gång under första halvåret 2007. Jernbaneverket genomför en upprustning av Meråkersbanan under perioden 2006-2009. Övriga i strategin prioriterade väst/östliga järnvägs- och vägstråk i de skilda landsdelarna i Mittnorden (E14 i Norge och Sverige samt Sjöfinlandsbanan och Riksväg 18/13 i Finland) har genom projektet fått ökad uppmärksamhet för insatser.

Mittnordenkorridorens anknäytningar

västerut har vidare utvecklats under projekttiden dels genom att NECL:s tidigare personkontakter inom sjöfart och näringsliv främst på engelska ostkusten befästs ytterligare, dels genom att nya fartygslinjer från och till Trondheimsfjorden öppnats. Korridorens anknäytning österut har bearbetats genom återkommande överläggningar med företag, organisationer och myndigheter inom transportsektorn i Ryssland i syfte att trafikmässigt anknäytta Mittnordenkorridoren till Transsibiriska järnvägen. Samarbetsavtal har tecknats och långsiktiga samverkansformer tagit gestalt.

North East Cargo Link Alliance (NECLA*) kommer nu när Interreg-projektet är avslutat att ta över ansvaret för att utvecklingsarbetet kring Mittnordenkorridoren går vidare.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Mittnordenkorridoren är under utveckling. Mycket fattas ännu, men det sker fortlöpande förbättringar av transportinfrastrukturen. Det åtgärdsprogram som i strategin föreslagits för denna kommer att genomföras med NECLA som pådrivare och med samlade krafter över nationsgränserna i Mittnorden.

Projektkoordinator Christer Troselius

**Medlemmarna i NECLA-föreningen som bildades 2002 består av företag - såväl transportoperatörer som lastägare -, kommuner och landsting i Sverige samt motsvarande i Norge och Finland. Föreningen är öppen för alla som vill stödja utvecklingen av Mittnorden-korridoren.*

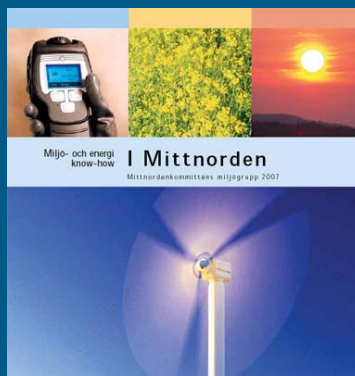
Mer information: www.necl.se

Broschyr om miljö- och energi -know-how i Mittnorden

I februari 2006 öppnade man på ProMidNord - projektets hemsidor en databas om miljö- och energi know-how i Mittnordenregionen. Databasen innehåller information om cirka 800 olika miljö- och energiaktörer (företag, forskningsinstitut, universitetsfakultet, vetenskaps- och teknologicenter osv.) i Mittnordenregionen. Av energibranschen ingår endast sådana aktörer som arbetar för att öka effektivare nyttjande av energi och användning av förnybara energilag. Databasen hittar du på: <http://enviro.mittnorden.net>

I broschyren har man samlat ett representativt urval av organisationer och företag från databasen. Den 12-sidiga broschyren publiceras i februari på svenska, norska, finska och engelska.

Tilläggsinformation om allt miljöarbete:
Timo J. Lehtonen,
projektchef
Tel. +358 40 733 8624
E-post:
timo.lehtonen@esavo.fi

”Konkurrenskraft genom ekoeffektivitet” – seminarium i St.Michel i maj 2007

I St.Michel, Södra Savolax, arrangerar man 10-11/5 en internationell miljövetenskaplig konferens kallad ”8th Finnish Conference of Environmental Sciences”. En av sessionerna ”Competitiveness from eco-efficiency” är samtidigt WP2:s och ekokonkurrenskraft-paketets slutkonferens.

Som föredragshållare har man fått en imponerande grupp: bl.a. från Tyskland Peter Hennicke, professor och president i Wuppertal-institut, från Japan Ry-oichi Yamamoto, professor i Tokio universitet, från Norge Aage Stori, professor och vicepresident i Sintef samt från EU-kommissionen Timo Mäkelä, direktör av miljöavdelningen. Seminarspråket är engelska.

Anmälningar tas emot på nätet:

<http://www.uku.fi/laec/yts/fces07.htm>

Om ekoindustriparker

I Södra Savolax har landskapsregeringen godkänt projektansökan på 60 000e för att grunda en ekoindustripark i Pursiala industriområde i St.Michel. Man har redan tidigare grundat Finlands första ekoindustripark i Rantasalmi i samma region och parken fick ytterligare stöd för ett fortsättningsprojekt på 70 000e. Båda projekt har utarbetats som en del av ProMidNords ekokonkurrenskraft -arbetspaketet. Ekoindustriparkerna har fått mycket publicitet i pressen, och resultat i Rantasalmi-park presenterades bl.a. i Oxford på en konferens om industriell ekologi.

På Odenskog -industriområdet, i Östersund har SWECO utfört en utvärdering om miljöarbetet på området. Man har också arrangerat diskussionstillfällen och kunskaps- och erfarenhetsspridning om ekoindustripark -koncepten. Framtiden visar hur arbetet fortskrider i Jämtland.

Mer information:

www.ekoteollisuuspuisto.fi

EcoStart -miljösystem

I projektet har man utvecklat ett lättare miljösystem för små och medelstora företag kallat EcoStart. EcoStart -systemet har presenterats i tiotals artiklar i åtskilliga tidningar. I tillägg presenterade man miljösystemet i slutet av november i Bryssel på EURADAs årskonferens. EURADA är en organisation med uppgift att främja regional ekonomisk utveckling och har 150 medlemmar från 30 länder.

Rapport om energibesparingslösningar i simhallar och spas

I februari-mars publiceras en rapport där man presenterar resultat av åtgärder som effektiviserar energianvändning i simhallar och spas samt åtgärder som minskar miljöbelastning. Rapportens resultat är dels från ProMidNord -projektet men också best-practices exempel från övriga delar av Skandinavien och Europa.

Bra lösningar presenteras från simhallar och spas i Mittnorden: AaltoAlvari sportcentrum i Jyväskylä, Rantakeidas spa i St.Michel, simhallarna i Seinäjoki och Vasa samt från Holiday Club -spa i Åre.

Rapporten görs både på finska och engelska.

Mittnordenkommittén kommer i år 2007 att dela ut för första gången mittnordiska miljö- och energipris, ”Nordens Gröna Bälte”.

Läs mera på Nyhetsbrevets sista sida.

Folkmusik på vägen

Projektiden är att 8-9 unga professionella mittnordiska folkmusiker turnerar under 2 veckorsperiod runt i Mittnordenregionen. Turnéperioden preliminärt 14-30 april 2007.

Gruppens uppdrag är att spela och berätta om folkmusiktraditionerna i Mittnorden, från öst till väst. Likheter och skillnader, vad som är speciellt från de olika områdena etc. Ge smakprov på det gamla arvet och den senaste utvecklingen. Målsättningen är att dels skapa medvetenhet och stolthet över den egna lokala folkmusiken och dels se likheter och upptäcka vårt gemensamma musikaliska kulturarv. Målgruppen är skolungdomar (från högstadiet/gymnasiet) och allmänhet.

Tilläggsinformation:
Leif Olsson, JLL
Tel. +46 63 14 76 99,
e-post: leif.olsson@jll.se

Bild från Mittnordiska Kultur dagar 2005

Välkomna till Mittnordiska arkeologidagar 14-16 juni 2007 till Saarijärvi, Mellersta Finland

Hällkonst och andra aktuella teman

De IV mittnordiska arkeologidagar arrangeras efter en längre paus 14-16 juni 2007 i Saarijärvi, Mellersta Finland. Man har arrangerat arkeologidagar tre gånger tidigare, under åren 1991, 1995 och sist 1998.

Denna gång är dagarnas tema hällkonst och övriga aktuella ämnen i Mittnorden. Det blir tre intressanta dagar, med två dagars seminarium och en dags exkurs bl.a. i stenåldersbyn i Saarijärvi. Saarijärvi museét samt Mellersta Finlands muséeförening är väsentliga samarbetspartners i evenemanget.

Den lokala expertgruppen i Mellersta Finland består bl.a. av gruppens ordförande professor **Janne Vilkkuna** som konstaterar följande:

- Man har faktiskt väntat länge på att arkeologidagarna arrangeras igen. Vi har bra färdiga kontakter i Mittnordenregionen och kommer säkert att få fram ett spännande program.

Resor och logi: en kostnadsfri gemensam

buss arrangeras från Norge och Sverige, medan de finska deltagarna arrangerar sina resor själva. Var och en betalar själv för inkvartering, men arrangören ordnar förmånliga alternativ på Saarijärvi skogsskola, bl.a. studentrum, tält -och husvagnsmöjlighet.

Deltagarantal: ca. 25 personer per land (Norge, Sverige, Finland). Målgrupper: bl.a. lärare och andra arkeologiintresserade i Mittnordenområdet.

Anmälningar:

anmälningstiden är just nu, anmäl dig under våren 2007, senast 31/3, via projektets webbsidor: www.promidnord.net.

Tilläggsinformation:

Virpi Heikkinen, projektkoordinator
Tel. +358 14 652 217, e-post:
virpi.heikkinen@keskisuomi.fi

Ordförande i expertgruppen:
Professor Janne Vilkkuna,
tel. +358 14 260 1465,
e-post: janne.vilkkuna@jyu.fi

The Stone Age Village The Saarijärvi Museum

Turister på museum i Savonlinna 14- 16.6.2007

Seminarieret hålls i Savonlinna-Nyslott, 14. - 16.juni 2007 i samband med Skogskulturdagarna, som inleds 15.juni på Finlands skogsmuseum Lusto, och erbjuder kompletterande program för seminarieret. I seminarieret behandlas bl.a. relationen mellan museér, turister och ekonomi samt resonerar sätt att vitalisera traditioner. Seminarieret är öppet för alla intresserade. En representant från var och en av de åtta mittnordiska regionerna inbjuds. Arrangörerna står för rese- och logikostnader.

Skogskulturdagarna (MetKu), ordnas varje år på Lusto en vecka före midsommar. Skogskulturdagarna är skogsfolkets - skogsproffsens, skogsägarnas och alla skogsvännens - sommartida mötesplats. Grunden för Skogskultur -dagarna är den

rika finländska skogliga kulturen och dess utveckling från forntida former för nyttjandet av skogen fram till dagens aktuella skogsteman.

Tilläggsinformation: www.lusto.fi

Kontaktperson
Martti Koponen, Savonlinna
landskapsmuseum,
e-post: martti.koponen@savonlinna.fi.

Do it! – ungdomsseminarium om entreprenørskap 12-14 april 2007 Stjørdal

Det tredje og sista ungdomsseminariet inom ProMidNord -prosjektet arrangeras i mitten av april i Stjørdal, Norge. Då inbjuder de norske ungdomarna sina mittnordiska vänner för att behandla ämnet entreprenørskap under ett tre dagars seminarium.

Utgångspunkten är att ungdomarna skulle få en bild av företagsverksamhet och våga kanske själv bli självständiga företagare.

Karen Havdal som leder evenemangsplanerna och genomförandet berättar: - Det är väldigt spennende att planera ett sådant här seminarium! Vi försöker bland annat arrangera genomförandet på det viset att vi skulle få arbeidshjelp från lokale ungdomsorganisasjoner. Det vi hoppas på är att seminariet skulle ge ungdomarna LUST att prøve sine vinger som entreprenører.

Seminariets sista dag faller sammen med åpningen av Mittnordiske dager i Steinkjer, og hela ungdomsgangen kommer att vara på plass. Vi satsar på att göra oss oppmærksommade!

I programmet är det också lagt en tur till Trondheim där vi skall bl.a. besøke Nidarosdomen.

Evenemanget inbjuder 30 ungdomar från varje Mittnorden-land.

Tilleggsinformasjon:
Karen Havdal, WP4 -prosjektledare
Tel. +47 73 86 62 54
E-post: karen.havdal@stfk.no

ProMidNord och dess ungdomssamarbete blev presenterad på AER Summer School

Olov Oskarsson och Rasmus Molund, ungdomsrepresentanterna från Västernorrland och Jämtland, deltog i AER Youth Summer School vars tema detta år var Europas framtid. Olov och Rasmus presenterte virksomheten i ProMidNord och dess ungdomspaket. De hade som mål bla. att marknadsføre projektet for resten av Europa og visa på vad man åstadkommit i projektet og hur. Åhørarna tyckte det var veldig interessant og de blev imponerede i hur detta projekt involverar og engagerar ungdomar på ett bra sätt.

Mittnordiskt politisk ungdomsforum 29-31 mars 2007 i Oppdal, Norge

I slutten av mars arrangeres det et nordisk treff/ konferanse for ungdom som er aktive i ungdomsråd eller i et politisk ungdoms-parti. Treffet foregår på Oppdal i Sør-Trøndelag, 29.-31. mars.

Initiativet kom fra ungdomsrådet på Oppdal. ProMidNord støtter tiltaket økonomisk og skal bidra til programmet på to punkter. Dette gjelder drøfting av muligheten for et fast mittnordisk Ungdomsforum. Samlingspartiets ungdomsforbund i Sørøst-Sjælland har tatt initiativ til dette tidligere, og er bedt om å være ansvarlig for en sesjon om dette. I tillegg satser vi på å få et innlegg og en diskusjon om Mittnorden-strategien med svenske ungdommer som ansvarlige.

For øvrig vil det faglige programmet bestå av tema som er av generell interesse for ungdom som er aktiv i organisert samfunnsarbeid. Pluss sosiale aktiviteter, naturligvis!

Det er to målgrupper for denne samlingen:
1) Ungdommer som er engasjert i kommunale (eller fylkeskommunale) ungdomsråd
2) Ungdommer som er engasjert i politiske ungdomspartier. Målgruppene er til dels

sammenfallene.

Vi har i tillegg stilt vårt kontaktnett i de mittnordiske regionene til rådighet for arrangørene. Dvs at vi trenger hjelp til å skaffe deltakere!

Når det gjelder ungdomsrådene ber jeg dere om er å ta kontakt med kommunene i regionen, og länet, slik at invitasjonen når de ungdomsrådene som finnes.

Det er i utgangspunktet en grense på 30 deltakere fra hvert land.

För mer informasjon, kontakta:
Karen Havdal, projektledare
tel. +47 73 86 62 54
e-post: karen.havdal@stfk.no

eller i Finland:
Virpi Heikkinen, projektkoordinator
tel. +358 14 652 217,
e-post: virpi.heikkinen@keskisuomi.fi

Sundsvalls gymnasium besökte Muurame i Mellersta Finland

Under en vecka i oktober 2006 fick NVN2B i Sundsvalls gymnasium chansen att besöka Muurame skola i Finland. En resa som finansierats av ProMidNord - projektet.

Vi hade egen buss hela veckan vilket underlättade våra transporter och man kan säga att det var en nödvändighet med tanke på vårt boende och våra förflyttningar i Finland. Ett stort plus var att vår chaufför Risto behärskade finska språket till fullo eftersom ingen av oss andra gjorde det. Efter en bussresa via Holmsund och med färja till Vasa var vi framme i Muurame: högt upp nära en slalombacke, inte så olik vår egen i Hassela, inkvarterade vi oss i stugbyn Riihivuori.

Vi välkomnades på skolgården av skolpersonalen och naturligtvis de elever som arbetat med kursen om hållbart samhälle. När de formella hälsningsfraserna var över tog de finska eleverna tag i programmet och hade olika övningar för att man skulle lära känna varandra bättre. Varje elev från oss hade också någon vecka innan resan fått e-post från en elev i Muurame, så de var inte helt okända för varandra när de sågs på skolan.

Eleverna stod för ett mycket bra och varierat program. Vi deltog också i en rundvandring på skolan och olika lektionsbesök. Vi lärare deltog bl.a. i en matematiklektion och en lektion i svenska och vi hade tillfälle att diskutera olika undervisningsmetoder efteråt. Lärare och vår kontaktperson **Heli Vuorela** hade förberett sina elever för besöket och de intervjuade våra elever på svenska.

Under besöket redovisade eleverna sina arbeten om miljön kring Sundsvall. Eleverna hade arbetat i fem grupper med olika aspekter om miljön runt Sundsvall: Sundsvallsområdet och miljön; Transporter och miljöbilar; Arbete i kommunen och information till kommuninvånarna; Gamla miljösynder

och gifttunnor; Nya energikällor.

Det var mycket bra redovisningar som våra elever framförde. Arbetspråket i projektet var engelska eftersom Muurame ligger i ett helt finsktalande område.

De finska eleverna framförde också sina arbeten på ett bra sätt.

Intressant är det att Muurame gymnasium är den första gymnasieskolan i Finland som blivit miljöcertifierad, där har vi mycket att arbeta för i framtiden.

Under dagarna besökte gruppen också bl.a. Muurame kyrka, VAPO, ett företag som bl.a. tar hand om torv på olika sätt, kort uppehåll vid Panda, en godisfabrik, där kunde vi på femton minuter tillgodose vårt behov av sötsaker. I katalysatorfabriken fick vi en guidad tur. Bl.a. på universitetsområdet såg vi flera av Alvar Aaltos berömda byggnader och vi slutade med ett besök på hans välkända museum.

Vi lärare fick vara med när man hade vernissage på en vandringsutställning i ProMidNords regi. Det var mycket intressant och utställningen kommer till Sundsvall i maj 2007. Där fanns konstnärer från Norge, Sverige och Finland representerade. Särskilt intressant var det ju att se vår roll i detta stora projekt. Vi kände också igen en del bilder och namn från Sundsvallsområdet. Också eleverna besökte utställningen.

Under sista kvällen middag, serverades en god buffé med flera inslag av finsk matkultur och massor av god efterrätt.

Kvällens avslutning blev verkligen munter då en grupp av de finska eleverna ordnat lekar och tävlingar av olika slag. Det gav anledning till många skratt och en av våra elever skrev i utvärderingen att det var länge sedan hon skrattat så mycket. En eloge till gruppen som ordnat det hela.

Nu ser vi fram emot våren och att få ta emot gruppen från Muurame. Det har varit en helt fantastiskt resa som inte varit möjlig att göra om vi inte fått stöd och bidrag från ProMidNord.

Lärare i Sundsvall gymnasium:
Birgitta Widmark
Anna-Karin Westman
Roger Åström

Skolutbyte i form av konstläger

Savonlinna Konstgymnasium tog initiativet att arrangera ett något annorlunda skolutbyte inom ProMidNord - verksamheten:

de arrangerar ett konstläger i Södra Savolax 23-27 april 2007.

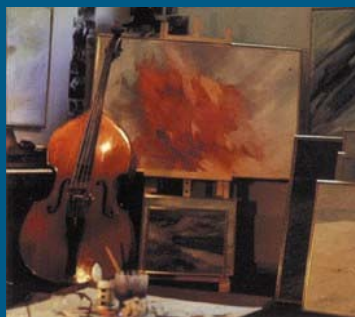
En grupp med 33 elever och 3 lärare från Skvadern gymnasiet i Sundsvall kommer att delta i detta spännande utbyte tillsammans med elever från Savonlinna konstgymnasiet. Innan själva besöket har lärarna träffat varandra och tillsammans planerat innehållet av dagarna .

Marjo Eskonen, lektorn i Savonlinna gymnasium berättar om planerna:

- Vi kommer att ha tre olika grupper på lägret: drama, - musik -och bildkonst-studerande. Dessa arbetar dels inom sina egna grupper, dels deltar i de andra temagrupperna. Grupperna utnyttjar bl.a. omgivningen och miljön i sina workshops.

Varje grupp kommer t.e.x att göra en tvärkonstnärlig performance och använda den gemensamma nordiska mytologin som inspirationskälla.

I kvällsprogram erbjuder man bl.a. inblick i den finska kulturen samt en rundtur i Savonlinna stad.

FÖRHANDSINFORMATION:

Mittnordiska kulturdagar
2007 i Vasa - tema: Media

Årets Mittnordiska
Kulturdagar arrangeras på
hösten 2007 i Vasa under
temat Media.

Under kulturdagarna
utdelas också de
traditionella Mittnordiska
Kulturpriserna.
Huvudpriset är på 50 000
Skr och det Mittnordiska
barn- och ungdomspriset på
25 000 Skr. Kommitténs
kulturgrupp nominerar och
väljer pristagarna.

Mer information senare.

Tilläggsinformation:
Vivan Lygdbäck,
Svenska Österbottens förbund
för utbildning och
kultur/KulturÖsterbotten
Tel: +358 6 324 22 26,
E-post: vivan.lygdback@svof.fi

Vi finns på webben!

Besök oss på:
www.mittnorden.net
och www.promidnord.net

Nästa Nyhetsbrev
kommer ut juni 2007

Mittnordenkommitténs vårmöte diskuterar bl.a. nordliga dimensionen i mars i Södra Savolax

Mittnordenkommittén skall hålla sitt vårmöte
i 2007 i Punkaharju i Södra Savolax. Under
29-30 mars kommer kommittén att diskutera
och besluta riktlinjerna för framtida
verksamhet i Mittnorden-samarbetet.

Södra Savolax landskapsförbund som är
vårmetets värd har planerat ett intressant
program för sina mittnordiska gäster.
Mittnordenkommittén har tidigare beslutat
att följa utvecklingen när det gäller bl.a.
den nordliga dimensionen. Därför har man
kring ämnet inbjudit gäster bl.a. från finska
inrikesministeriet och från Ryssland.

Under vårmötet kommer kommittén också
att behandla den nya strategin som man har

bearbetat under vintern bl.a. genom
förankringsmöten såväl i Finland, Sverige
som Norge.

I kompletterande program finns det bl.a.
besök till Skogsmuseet och Olofsborg.

Mittnordenkommittén är sammansatt
av en politisk valt kommitté, som
består av ca. fyra ledamöter från de
respektive regionerna i Mittnorden.

Kommittén är högsta bestämmande
organ av MNK och sammanträder två
gångar om året, på vår- och
höstmöten.

Mittnordens miljö- och energipris Nordens Gröna Bälte delas ut för första gången

Nordens Gröna bälte är en gemensam profil
för Mittnordenområdet och har vuxit fram
ur behovet av ett samlande begrepp för
samverkan inom näringsliv och
landsbygdsutveckling för energi- och
miljöfrågor.

För att stimulera arbetet mot en långsiktig
ekologiskt hållbar utveckling, och profilera
regionen som "Nordens Gröna Bälte"
utlyser Mittnordenkommittén ett miljöpris
och ett energipris. Syftet är att främja
företagande och skapande av nya
arbetstillfällen i Mittnordenområdet och att
stärka områdets profil som en ekologiskt
hållbar region.

Samarbetet inom temat Nordens Gröna
Bälte omfattar bl a :

- näringslivsutveckling med "grön teknologi"
som drivkraft
- forskning och utveckling av miljövänlig
produktionsteknologi
- turism baserad på regionens naturliga
förutsättningar

All verksamhet som bedrivs för att undvika
att miljöförstöring och utarmning av
naturresurser skall begränsa framtida
generationers välfärd (ekologisk hållbar
utveckling) i denna region samlas på ett
naturligt sätt under begreppet Nordens
Gröna bälte.

Målgrupp: Priset kan tilldelas alla
innevånare i Mittnorden: privatpersoner,
organisationer och företag. Alla kan lämna
förslag på pristagare.

Prissumma: 30 000 Svkronor delas ut
vardera till en pristagare för energipriset
och till miljöpriset. Priserna delas ut av

Mittnordenkommittén vid höstmötet
vartannat år fr.om. år 2007. Priset delas
ut i form av en check och ett "Grönt
Bälte".

Jury består av ordförandegruppen inom
Mittnordenkommittén.
Nomineringar bör inskickas till
kanslichefen senast den 30 juni 2007 och
lämnas till jury för bedömning.

För mer information, kontakta:
kanslichef Lena bergeskär, Jämtlands läns
landsting
tel. +46 63 147898,
e-post: lena.bergeskar@jll.se

eller kansliet i Finland:
Virpi Heikkinen, Mellersta Finlands
förbund
tel. +358 14 652 217,
e-post: virpi.heikkinen@keskisuomi.fi